

Ю. В. Мізюк

М. Я. Купчак

старший викладач кафедри права та менеджменту

у сфері цивільного захисту

м. Львів, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Екологічна експертиза є самостійним видом управлінської діяльності, а також організаційною і правовою формою попереджувального контролю. У зв'язку з прийняттям Законів України "Про екологічну експертизу" та "Про охорону навколишнього природного середовища", екологічна експертиза стала обов'язковою складовою частиною управлінської, інвестиційної, господарської та іншої діяльності, які впливають на стан довкілля, життя і здоров'я населення.

Головною метою екологічної експертизи є:

- запобігання негативному впливу антропогенної діяльності на стан довкілля, життя і здоров'я людей;
- оцінка ступеня екологічної безпеки господарської діяльності;
- оцінка ступеня екологічної ситуації на окремих територіях і об'єктах.

Завданнями екологічної експертизи є: визначення ступеня екологічного ризику і безпеки запланованої чи здійснюваної діяльності; організація комплексної, науково обґрунтованої оцінки об'єктів екологічної експертизи; встановлення відповідності об'єктів експертизи вимогам екологічного законодавства; оцінка впливу діяльності об'єктів екологічної експертизи на стан довкілля, здоров'я людей і якість природних ресурсів; оцінка ефективності, повноти, обґрунтованості та достатності заходів щодо охорони

довкілля і здоров'я людей; підготовка об'єктивних, всебічно обґрунтованих висновків екологічної експертизи.

Основними формами екологічної експертизи, які визначені законодавством і здійснюються в Україні, є державна, громадська та інші. Правовий статус цих експертиз різний. Висновки державної екологічної експертизи обов'язкові для виконання, а висновки громадської та інших експертиз мають рекомендаційний характер і можуть бути враховані під час проведення державної екологічної експертизи, а також у процесі прийняття рішень щодо подальшої долі об'єкта.

Провідна роль у здійсненні державної екологічної експертизи належить Міністерству екології та природних ресурсів України, в структурі якого є Управління екологічної експертизи та оцінки впливу. Вказане Міністерство є таким урядовим органом, який безпосередньо виконує процедуру державної екологічної експертизи своїми силами або за допомогою експертних комісій, до складу яких входять експерти, вчені, фахівці та представники громадськості.

Крім, державної, в Україні проводиться громадська та інші екологічні експертизи.

Зокрема, на базі Львівського державного університету безпеки життєдіяльності працює Лабораторія екологічної безпеки, яка розробляє наукові основи оцінювання екологічного стану довкілля у районах виникнення надзвичайних ситуацій біологічного, хімічного, радіаційного та геологічного типу.

У разі виникнення надзвичайної ситуації бактеріологічного типу працівники лабораторії можуть оперативно відібрати проби і за допомогою прецензійного мікроскопа аналізувати об'єкти біологічної загрози. У разі забруднення вод за допомогою спеціального приладу можна оперативно виміряти на місцевості інтегральний показник якості води, відібрати пробу води і вже у лабораторії здійснити точні кількісні визначення вмісту окремих небезпечних речовин за допомогою фотоелектроколориметра та йономіра. У випадку виникнення надзвичайної ситуації радіаційного типу можна виміряти

інтенсивність бета і гама випромінювання та дати фахову оцінку надзвичайної ситуації.

Отже, екологічна експертиза - це вид науково-практичної діяльності спеціально уповноважених державних органів, еколого-експертних формувань та об'єднань громадян, що ґрунтується на міжгалузевому екологічному дослідженні, аналізі та оцінці передпроектних, проектних та інших матеріалів чи об'єктів, реалізація і дія яких може негативно впливати або впливає на стан навколишнього природного середовища, і спрямована на підготовку висновків про відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки [2].

Список літератури:

1. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 № 1264-ХІІ.
2. Закон України «Про екологічну експертизу» від 09.02.1995 № 45/95-ВР.